

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΑ ΣΥΚΑ ΤΟΥ ΡΑΓΙΑ

Όταν ανέβηκαμε άπάνω, στην κορυφή του λόφου, που ήταν το «Εβλιγιά» (Τουρκου Αγιάσαντο), ό άπό λησμονημένα χρόνια τάφος, έβρισκε τώρα μέσα σ' έρείκια, ό Κλαρινός μιάς ελτε, δείχνοντας το μνημείο, όγκον χόμοιτος και λίθον, με μιά κίτρινη θυμωμένη εις άνθη και βλαστούς άγροφυσιαιά, που ξεπετιόταν θρασυμένη από μέσα του:

Όσοι Τουρκοί ήσαν εκεί, τους έφυγε το δέμα από την τρομάρα!

του στά νέα χόρτα του βοινού, σαν μιάς ειδη, ήθελε κοντά μας χωρίς να τον νοιάσουμε κ' έλαβε μέρος στην κουβέντα:

- Όί Τουρκοί, μιάς ειδη, γινώζανε τά πράματά τους και τίς δουλειές τους ήθελανε.
- Ποιά πράματά τους;
- Τή ζωή τους.
- Τή ζωή τους ίσως, μιά όχι και τους τάφους τους!

—Και τους τάφους τους και τά τζαμιά τους. Νομίζετε πώς σκοτιζόντουσαν για τίποτε; Φτάνει ή δουλειά τους να γινότανε!... Άμα δέν ειχανε τζαμιά να προσκονήσουν, μηήγχανε ένα μαχαίρι στη γη κ' αυτό τό φανταζόντουσαν σαν μινωρό μπροστά τους και κάνανε τη δέησί τους... Το ίδιο ήσαν και οι Έβλιγιάνες τους, τό ίδιο και οι κατήδες, τό ίδιο και οι άγιασμένοι οι άνθρωποι τους. Κάτω στη χώρα μιά φορά, περνούσαν για άγιο — πόσα χρόνια περσαν από τότε! — έναν κυλαδό, που όλη τη ζωή του την περσε πουλώντας την περιοχή του και τρέφοντας όλα τά σκυλιά του τόπου. Κι όταν δέν ειχε πειά να πουλήση τίποτε, διακόνεσε στους δρόμους, για να ταΐζη τά σκυλιά!...

—Και μετς την Ξέρουμε αυτή την ιστορία, πετάχτηκαν και ειταν δυό-τρεις.

—Μήπως δέν κάνανε τζαμιά οι Τουρκοί για έναν κλέφτη δικαστή, τό μακαρίτη τον Μειμζ έφέντη!...

—Βοέ τον Μειμζ!... Που τον θυμήθηκες;

—Μιά ειμ' έγώ παλιότερος άτ' όλου!... Ξέρετε την άπόφασι με τους τριανταοχτώ χοντζάδες!...

Αυτός φαίνεται άνθρωπος καλός.

Άλλοι ειταν πώς κάποτε την άκουσαν, κ' άλλοι έπέμειναν να την άκούσουν.

—Ένας Χριστιανός λοιπόν, ό μακαρίτης ό Μανουός, κατηγορήθηκε μιά φορά πώς Ξβρισε, πάνω σε μιά φιλονεικία μ' έναν Όθωμανό, τό όνομα του Μωαμέτη. Όσοι Τουρκοί ήσαν εκεί, τους έφυγε τό δέμα από την τρομάρα!... Να βίσησιν ένας γκασούνης τον προφήτη τους!... Μιά και δυό λοιπόν, στον κατή.

—Κατή μου, τό και τό!

—Άλαιονήν, κιοπέκ-κιοπόγλου! Τόν Ιντεψέ, θα τον χρειάσω άφριο!

Τ' άκουσε όι' αυτά ό Ρωμηός και τήγασε!

—Πάει τό κεφάλι μου, θα μου τό κόψουν!

Κι' άρχισε ν' άποχαριετήη τους δικούς του.

—Βοέ, τό λέει ένας, μην εισαι μπουνταλάς! Ό κατής δέν εινε αυστηρός!... Παίρνε!

—Πάει από λόγια!... Μά τί να του πώ, που ή άλήθεια εινε πώς του σκυλόδρασι τον Μωαμέτη!...

—Δέν παίρνε από λόγια, αλλά παίρνε από... πράματα. Αυτός φοράει για σύκα. Άν

μπορείς να τούβρης ένα καλάθι σύκα να του στείλης, τώρα που εινε και πρωτόβγαλτα, έχαιμε τη δουλειά σου!...

—Σύκα! Θα στείλω τη γη και θα τά βρω!

Κι' άλήθεια, την άλλη μέρα ειχε στο καλάθι του σαράντα σύκα, μεγάλα, παχυνά, στάζοντα μέλι, μεταξωτά στο φλοδύ, τους και φρέσκα-φρέσκα. Και μέσα σε κάθε ένα από τά σύκα, μηχημένον κ' έναν... μαχιουντιέ (νόμισμα χρυσό της εποχής).

Του τά πήγε στο σπίτι του κατή, πρωί-πρωί, φρέσκα και δροσερά.

—Τι θέλεις, μορέ; τον ρώτησε ό ύπηρετής.

—Τίποτα, άφέντη μου. Ένα καλάθι σύκα έφερα για τον πολυχρονωμένο μας κατή. Πηραόβλι, Ξέρεις!... Τά πρώτα που βγαίνουν στον τόπο μας!...

—Και τί να του πώ;

—Τίποτα να μην του πής. Δόσε τα έσύ και πές του μονάχα πώς εινε από μέσα!...

Σαν τά πήρε ό ύπηρετής και τά ειδη έστο, λιγουριστά και φρέσκα, γυαλιστά, λεχταριστά, του ήθελε όρεξι κ' αυτό — άνθρωπος δέν ήτανε; — να φάη ένα.

Μόλις όμως τό άνοιξε, βλέπει μέσα τον μαχιουντιέ.

—Βοέ, τί εινε τούτο; λέει.

Και τρώει άλλο ένα σύκο.

Τα άλλα τά πήγε στον άρεντικό του.

Την ίδια μέρα τό άτόγαγμα άρχισε ή δική... Όλοι οι μάρτυρες έλέρασαν και όρμιστηκαν στο Κοράνι, ότι ό Χριστιανός έκείνος, ό άπιστός γκασούνης, τό σκυλί κ' ο ραγιά, έτόλιμσε να βίσησιν τον Προφήτη. Και τί του ειπε, μη ρωτάς!...

Ό κατής Ξεκανε μιά μορφασμού, σαν να μην τό πίστευε καλά-καλά.

—Μά ήτανε αυτός; Μην ήταν κάνας άλλος;

—Αυτός, άφέντη μου, αυτός, δέν Ξέρουμε έμεις τους Χριστιανούς μας!

—Περιεργο!... Αυτός φαίνεται άνθρωπος καλός! Μην κάνουμε κανένα λάθος!...

Μά ήσαν και δυό ούλεμάδες κ' ένας χοντζας και τό βεβαιώσανε.

—Περιεργο! Ξαναεϊτε ό κατής. Δέν Ξέρω τί συμβαίνει!... Πρωί-πρωί ήσαν στο σπίτι μου τριανταοχτώ χοντζάδες, με κιάτι σαρκία, τόσα μεγάλα, πράσινα και μου όρμιστηκαν... σε ό,τι ειχαν μέσα τους, ότι ό άνθρωπος αυτός εινε άθώος.

Τό άρωατήριο, στοχαστικό και ευσεβές, γούρλωσε τά μάτια του κ' έσκινε τό κεφάλι. Ό κατής Ξεκαλοούθησε:

—Έβει! Τριανταοχτώ χοντζάδες, με τόσα πράσινα σαρκία, ήσαν πρωί-πρωί και μου όρμιστηκαν, λέει, να μη καταδικάσουμε τον άνθρωπο αυτόν, γιατί θα εινε άδικία!...

Τότε πετιέται μιά φωνή από τό άρωατήριο και λέει:

—Σαράντα ήσαν, κατή έφέντη, οι χοντζάδες, αλλά οι δυό ήσαν κοιτούσι κ' Ξειναν στη σκιά.

Ήταν ό ύπηρετής του κατή.

Κι' έτσι, μπρός στην Ιερή παρέμβασι των σαράντα αυτών άξιόπιστων μαρτύρων, με τά μεγάλα, πράσινα και στοργγγιά σαρκία, ό γκασούνης γλύτωσε φτηνά, ή μάλλον... άκριβά, αν ύπολογίσουμε τους σαράντα μαχιουντιέδες!...

Όλοι πεσιθήκαμε πώς έτσι εινε.

Κι' άρθησαμε τον Τουρκο Έβλιγιά, να εινε πάντοτε γινωρισμένος προς ανατολάς, ότου ένας ήλιος όλόχρους, σαν κατακάθαρος καινούργιος μαχιουντιές, ειχε από άφως άνατείλει και λάμπουνε τη γη, και κατεβήκαμε στην πόλι.

—Με τη διαφορά, ειτε Ξπειτα άπό σκέψη άρκετή, ένας από μας, πώς αν ήθελε κανεις να επαναλάβη τό πείραμα, για έναν ύπουρογό σήμερα, δέν θαόβρισκε μαχιουντιέδες για να βάλη στα σύκα... Έξηφραμισθη ό χρυσός!

—Σήμερα προόδεψε ό κόσμος, άπάντησε ένας άλλος!... Σήμερα εινε τά ευρωπαϊκά συστήματα. Και τά φρούτα στην Ευρώπη δέν τά στέλνουν πεσκέσι έτσι, όπως γίνεται έδω!... Τά στέλνουν κάθε ένα τυλιγμένο σ' άμορφο χαρτί!... Με τη διαφορά πώς τό χαρτί εκείνο μπορεί να εινε και... πεντακοσάρικο!...

ΣΤΑΜ, ΣΤΑΜ.

Ήσαν και ούλεμάδες.

Σαν τά ειπής ό ύπηρετής...

Σαράντα χοντζάδες ήσαν πρωί-πρωί, με σαρκία πράσινα.

Ήσαν και ούλεμάδες.